

355.

На основу члана 95 тачка 3 Устава Црне Горе доносим

УКАЗ
О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О БЕСПЛАТНОЈ ПРАВНОЈ ПОМОЋИ

Проглашавам **Закон о бесплатној правној помоћи**, који је донијела Скупштина Црне Горе 24. сазива, на четвртој сједници првог редовног (прољећњег) засиједања у 2011. години, дана 5. априла 2011. године.

Број: 01- 463/2

Подгорица, 07.04.2011. године

Предсједник Црне Горе,
Филип Вујановић, с.р.

На основу члана 82 став 1 тачка 2 и члана 91 став 2 Устава Црне Горе, Скупштина Црне Горе 24. сазива, на четвртој седници првог редовног (прољећњег) засиједања у 2011. години, дана 5. априла 2011. године, донијела је

ЗАКОН
О БЕСПЛАТНОЈ ПРАВНОЈ ПОМОЋИ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Ради остваривања права на правично суђење физичком лицу, које према свом имовном стању није у могућности да оствари право на судску заштиту без штете по нужно издржавање себе и своје породице, обезбјеђује се бесплатна правна помоћ, у складу са овим законом.

Члан 2

Бесплатна правна помоћ подразумијева обезбјеђивање потребних средстава за потпуно или дјелимично покривање трошкова правног савјетовања, састављања писмена, заступања у поступку пред судом, Државним тужилаштвом и Уставним судом Црне Горе и у поступку за вансудско рјешавање спорова (у даљем тексту: облици бесплатне правне помоћи), као и ослобађање од плаћања трошкова судског поступка.

Члан 3

Имовно стање подносиоца захтјева за одобравање бесплатне правне помоћи (у даљем тексту: подносилац захтјева) утврђује се на основу његових прихода и имовине и прихода и имовине чланова његове породице, ако овим законом није друкчије прописано.

Члан 4

Лице које остварује право на бесплатну правну помоћ у складу са овим законом упутиће се на поступак посредовања или неки други облик вансудског рјешавања спора ако за то постоје одговарајући правни услови и ако се подносилац захтјева са тим сагласи.

Члан 5

Остваривање права на бесплатну правну помоћ у складу са овим законом не ограничава пружање правне помоћи од стране служби, невладиних организација и других организација које су образоване у складу са законом.

Члан 6

Овим законом не искључује се могућност остваривања права на ослобађање од плаћања трошкова поступка и постављања браниоца, односно пуномоћника због слабог имовног стања, које се остварује у складу са законом.

Лице које оствари бесплатну правну помоћ по другом закону не може остварити право на исти облик бесплатне правне помоћи у истој правној ствари у складу са овим законом.

Члан 7

Бесплатна правна помоћ не обезбјеђује се у:

- 1) поступку пред привредним судовима и поступку регистрације облика обављања привредне дјелатности;
- 2) поступку за накнаду штете у вези клевете и увреде;
- 3) поступку по тужби за смањење износа издржавања дјетета у случају кад лице које је обавезно да плаћа издржавање није извршило ту обавезу, осим ако та обавеза није извршена без његове кривице.

Члан 8

Остваривање и коришћење права на бесплатну правну помоћ у складу са овим законом мора се обезбиједити без дискриминације по основу етничког поријекла, расе, боје коже, језика, вјерског или политичког увјерења, пола, сексуалног опредјељења, здравственог стања, инвалидности или неког другог личног својства.

Члан 9

Изрази који се у овом закону користе за физичка лица у мушком роду подразумијевају исте изразе у женском роду.

Члан 10

Средства за бесплатну правну помоћ обезбјеђују се у буџету Црне Горе (у даљем тексту: Буџет).

Члан 11

У поступку одлучивања по захтјеву за одобравање бесплатне правне помоћи (у даљем тексту: захтјев) примјењује се закон којим се уређује општи управни поступак, ако овим законом није друкчије прописано.

II. УСЛОВИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НА БЕСПЛАТНУ ПРАВНУ ПОМОЋ

Члан 12

Право на бесплатну правну помоћ под условима утврђеним овим законом може остварити:

- 1) црногорски држављанин;
- 2) лице без држављанства (апатрид) које законито борави у Црној Гори и лице које тражи азил у Црној Гори;
- 3) странац са сталим настањем или одобреним привременим боравком и друго лице које законито борави у Црној Гори;
- 4) друго лице у складу са потврђеним и објављеним међународним уговором.

Члан 13

Лице из члана 12 овог закона има право на бесплатну правну помоћ, ако је:

- 1) корисник материјалног обезбјеђења породице или неког другог права из социјалне заштите у складу са законом којим се уређује социјална и дјечја заштита;
- 2) дијете без родитељског старања;
- 3) лице са посебним потребама;
- 4) жртва кривичног дјела насиље у породици или у породичној заједници и трговина људима;
- 5) лице слабог имовног стања.

Члан 14

Лицем слабог имовног стања, у смислу члана 13 став 1 тачка 5 овог закона, сматра се лице које нема имовину, а његов мјесечни приход и укупан мјесечни приход чланова породице не прелази износ 30% просјечне зараде у Црној Гори за једног члана и по 15 % просјечне зараде за сваког наредног члана.

Члановима породице, у смислу става 1 овог члана, сматрају се супружници или ванбрачни супружници и њихова дјеца, усвојена дјеца и други сродници који са њима живе у породичној заједници, а које је дужан да издржава.

Члан 15

Имовином, у смислу члана 14 став 1 овог закона, не сматрају се:

- 1) стан у којем лице живи, а чија површина износи 25m² за једног члана домаћинства и 10m² за сваког наредног члана домаћинства, највише до 70m²;
- 2) предмети који су по прописима о извршавању пресуда у грађанским предметима и обезбјеђењу потраживања изузети од извршења;
- 3) лично путничко возило вриједности двије просјечне зараде у Црној Гори која се утврђује према процјени надлежног пореског органа;
- 4) имовина од које се остварују приходи који се, на основу овог закона, узимају у обзир приликом утврђивања имовног стања подносиоца захтјева за бесплатну правну помоћ.

Члан 16

Приходима, у смислу члана 14 став 1 овог закона, не сматрају се:

- 1) додатак за помоћ и његу и друга примања за његу и помоћ, као и додатак за туђу његу и помоћ;
- 2) дјечји додатак;
- 3) помоћи за опрему новорођенчади;
- 4) трошкови превоза до посла, накнада за исхрану у току рада (топли оброк) и дневнице за службено путовање;
- 5) стипендије и друга примања намијењена за омогућавање обуке и образовања;
- 6) доходак од рада лица са посебним потребама која примају институционалну његу, а који се добија мимо критеријума који важе за редовно запосјење;

- 7) средства намијењена за санацију посљедица природних непогода и других несрећа;
- 8) накнада за дијете у хранитељском односу коју прима породица подносиоца захтјева;
- 9) накнада неимовинске штете због умањења свакодневне животне активности;
- 10) примања добијена по основу законског издржавања дјете.

Члан 17

Бесплатна правна помоћ може се одобрити и лицу чији приходи и приходи чланова породице не прелазе двоструки износ из члана 14 став 1 овог закона, ако су то лице и чланови његове породице:

- 1) материјално угрожени због породичних прилика, здравственог стања или других разлога на које подносилац захтјева и његова породица нијесу могли и не могу да утичу;
- 2) дошли у стање угрожености због нерјешавања предмета усљед чега је дошло до повреде права на суђење у разумном року, а у вези којег предмета је поднесен захтјев за бесплатну правну помоћ.

Члан 18

Приликом утврђивања имовног стања подносиоца захтјева неће се узимати у обзир имовина и приходи чланова његове породице који су у поступку за који је поднесен захтјев за бесплатну правну помоћ противна страна у односу на подносиоца захтјева.

Члан 19

Имовно стање подносиоца захтјева чије је право на бесплатну правну помоћ утврђено у другом предмету у посљедњих шест мјесеци прије подношења захтјева неће се утврђивати ако постоји основано увјерење да се његово имовно стање није промијенило.

III. ОБЛИЦИ БЕСПЛАТНЕ ПРАВНЕ ПОМОЋИ

Члан 20

Правно савјетовање обухвата пружање правног обавјештења и правног савјета.

Члан 21

Правно обавјештење је опште обавјештење о прописаним правима и обавезама из одређене правне области, поступку остваривања права и обавези покушаја вансудског рјешавања спора.

Право на правно обавјештење у истом предмету може се остварити само једном.

Пружање правног обавјештења траје до пола сата, осим ако сложеност предмета захтјева дуже вријеме за пружање обавјештења.

Члан 22

Правни савјет је детаљно обавјештење о начину и могућностима рјешавања одређеног правног питања у конкретној правној ствари.

Члан 23

Састављање писмена подразумијева састављање тужбе или другог акта којим се покреће поступак, жалбе, уставне жалбе или акта којим се иницира поступак заштите пред Европским судом за људска права.

Члан 24

Заступање подразумијева предузимање процесних радњи пред судом, Државним тужилаштвом, Уставним судом Црне Горе и у поступку за вансудско рјешавање спорова, у складу са законом.

Члан 25

Одобравање било којег облика бесплатне правне помоћи подразумијева и ослобађање од плаћања трошкова поступка утврђених у складу са законом, изузев трошкова браниоца и пуномоћника.

Бесплатна правна помоћ не може се одобрити за покривање трошкова противне странке.

Члан 26

Бесплатна правна помоћ у истом предмету може се одобрити за:

- 1) правно савјетовање;
- 2) састављање писмена;
- 3) правни савјет и заступање у поступку вансудског рјешавања спорова;
- 4) правни савјет и заступање у поступку пред Државним тужилаштвом;
- 5) правни савјет и заступање у поступку пред судовима у првом и другом степену;
- 6) правни савјет и заступање у вези са ванредним правним лијековима;
- 7) правни савјет и заступање у вези са уставном жалбом.

IV. ОРГАН НАДЛЕЖАН ЗА ОДОБРАВАЊЕ БЕСПЛАТНЕ ПРАВНЕ ПОМОЋИ

Члан 27

Орган надлежан за одобравање бесплатне правне помоћи је предсједник основног суда или судија кога он овласти (у даљем тексту: надлежни орган), на чијем подручју подносилац захтјева има пребивалиште или боравиште.

Ако је подносилац захтјева лице из члана 12 став 1 тачка 4 овог закона, о његовом захтјеву одлучује предсједник Основног суда у Подгорици.

Члан 28

Вршење стручних и административних послова у поступку одобравања бесплатне правне помоћи организује се у оквиру службе или реферата за бесплатну правну помоћ (у даљем тексту: Служба).

Служба за бесплатну правну помоћ се образује у основном суду у којем функцију врши десет или више судија, а реферат за бесплатну правну помоћ у основном суду у којем функцију врши мање од десет судија.

У Службу се распоређује најмање једно запослено лице које испуњава услове за обављање послова савјетника у суду.

Предсједник суда може распоредити на рад у Службу савјетнике у суду, судијске приправнике и волонтере.

Члан 29

Служба, поред послова из члана 28 став 1 овог закона, даје обавјештења и савјете заинтересованим лицима о могућностима и условима за остваривање права на бесплатну правну помоћ и о другим питањима у вези са одобравањем бесплатне правне помоћи и помаже подносиоцу захтјева приликом подношења захтјева.

V. ЛИЦА ОВЛАШЋЕНА ЗА ПРУЖАЊЕ БЕСПЛАТНЕ ПРАВНЕ ПОМОЋИ

Члан 30

Бесплатну правну помоћ пружају адвокати по редосљеду са списка Адвокатске коморе Црне Горе (у даљем тексту: Адвокатска комора) који је састављен према мјесној надлежности основних судова.

Адвокатска комора списак из става 1 овог члана доставља Служби.

Члан 31

За пружање бесплатне правне помоћи адвокатима припада 50% накнаде за рад утврђене Адвокатском тарифом и накнада нужних трошкова.

Ништав је споразум између лица коме је одобрена бесплатна правна помоћ и адвоката који пружа бесплатну правну помоћ о накнади за рад или накнади нужних трошкова за вријеме пружања бесплатне правне помоћи.

Адвокат је дужан да води евиденцију о пруженим услугама бесплатне правне помоћи.

Члан 32

Правно савјетовање може пружити и Служба.

Служба је дужна да води евиденцију о пруженом правном савјетовању.

Члан 33

Садржај и начин вођења евиденција из члана 31 став 3 и члана 32 став 2 овог закона прописује министарство надлежно за послове правосуђа (у даљем тексту: Министарство).

VI. ПОСТУПАК ОДОБРАВАЊА БЕСПЛАТНЕ ПРАВНЕ ПОМОЋИ

Члан 34

Захтјев се подноси надлежном органу преко Службе, на прописаном обрасцу.

Захтјев мора да садржи:

- 1) име, јединствени матични број и адресу подносиоца захтјева;
- 2) име, јединствени матични број и адресу чланова породице подносиоца захтјева;
- 3) податке о предмету;
- 4) опис траженог облика бесплатне правне помоћи;
- 5) податке о коришћењу права на материјално обезбјеђење породице или неког другог права из социјалне заштите;
- 6) податак да се ради о дјетету без родитељског старања;
- 7) изјаву о имовини и приходима подносиоца захтјева и чланова његове породице.

Ако је подносилац захтјева лице из члана 13 став 1 тач. 1 и 2 овог закона, дужан је да поднесе доказ да је корисник права из социјалне заштите или лице без родитељског старања.

За тачност података из става 2 овог члана одговара подносилац захтјева под кривичном и материјалном одговорношћу, о чему га обавјештава Служба приликом доношења захтјева.

Образац захтјева утврђује Министарство.

Члан 35

Податке о правима на непокретностима, хартијама од вриједности и пореским обавезама подносиоца захтјева и чланова његове породице утврђује Служба.

У предметима са међународним елементом, у којима није могуће утврдити податке из става 1 овог члана, примјењују се међународна правила о пружању правне помоћи у судским поступцима која обавезују Црну Гору.

Члан 36

Одредбе члана 35 овог закона не примјењују се у случају кад се правно обавјештење мора дати хитно, због ризика да лице које тражи правно обавјештење неће моћи да оствари неко своје право у законом утврђеном року.

У случају из става 1 овог члана, о одобравању других облика правне помоћи одлучује надлежни орган, у року од осам дана од дана подношења захтјева.

Ако надлежни орган накнадно утврди да одобрење бесплатне правне помоћи из ст. 1 и 2 овог члана није било основано, примјењују се одредбе овог закона о неоправдано одобреној бесплатној правној помоћи.

Члан 37

Ако је подносилац захтјева у изјави из члана 34 став 2 тачка 7 овог закона навео нетачне податке надлежни орган ће донијети одлуку о одбијању захтјева.

У случају из става 1 овог члана подносилац захтјева не може поново да поднесе захтјев у року од шест мјесеци од дана доношења одлуке о одбијању захтјева.

Члан 38

Приликом одлучивања о захтјеву надлежни орган цијени све околности и чињенице о предмету захтјева, а посебно да ли је предмет захтјева очигледно неоснован или постоје вјероватни изгледи за успјех по захтјеву.

Члан 39

Сматра се да је предмет у вези којег је поднесен захтјев очигледно неоснован, ако:

- 1) је вриједност спора несразмјерна са стварним стањем ствари;
- 2) подносилац захтјева злоупотребљава могућност добијања бесплатне правне помоћи за правну ствар у којој не би тражио правне услуге и да му имовно стање то дозвољава;
- 3) је супротан пракси суда у правним стварима са сличним стварним стањем и правним основом.

Члан 40

Околности и чињенице из чл. 38 и 39 овог закона неће се утврђивати приликом одлучивања о захтјеву којим се бесплатна правна помоћ тражи за подношење уставне жалбе и вођење поступка по уставној жалби, ако су испуњени законом прописани услови за подношење уставне жалбе.

Члан 41

Бесплатна правна помоћ неће се одобрити подносиоцу захтјева за предмет у којем је раније одустао од тужбе или се, у складу са законом, сматра да је одустао од тужбе.

Члан 42

Одлука по захтјеву се доноси у року од 15 дана од дана подношења захтјева.

Одлука којом се захтјев одобрава садржи нарочито податке о подносиоцу захтјева, облик одобрене бесплатне правне помоћи и детаљне податке о предмету, односно правној ствари за коју је одобрена бесплатна правна помоћ.

Одлука којом се захтјев одбија мора бити образложена.

Члан 43

Бесплатна правна помоћ се, по правилу, одобрава посебно за сваки предмет у вези којег је поднесен захтјев.

Надлежни орган може одобрити бесплатну правну помоћ за више предмета ако су међусобно повезани услед истог стварног стања или ако рјешавање спора зависи од рјешавања више предмета.

Члан 44

Надлежни орган може да:

- 1) одобри облик бесплатне правне помоћи који је подносилац захтјева навео у захтјеву ако процијени да ће се очекивани резултат постићи пружањем тог облика;
- 2) дјелимично одобри тражене облике бесплатне правне помоћи у одређеној фази поступка у конкретној правној ствари;
- 3) утврди вријеме правног савјетовања изражено у часовима, број поднесака и појављивања пред судом;
- 4) ограничи бесплатну правну помоћ на број или врсту доказа у вези са несразмјерним трошковима извођења доказа.

Члан 45

Ако подносилац захтјева у захтјеву не наведе конкретни облик бесплатне правне помоћи, одлуку о облику бесплатне правне помоћи надлежни орган доноси по сопственој процјени.

Члан 46

Одлука којом је надлежни орган одобрио бесплатну правну помоћ доставља се суду пред којим тече поступак у вези којег је бесплатна правна помоћ одобрена ако је тај поступак већ започет.

Члан 47

Одлука надлежног органа по захтјеву је коначна.

Против одлуке надлежног органа може се покренути управни спор.

Управни спор у предметима из става 2 овог члана је хитан.

Члан 48

Подносиоцу захтјева коме је одобрена бесплатна правна помоћ Служба издаје упутницу.

Упутница садржи:

- 1) име, јединствени матични број и адресу лица коме је одобрена бесплатна правна помоћ;
- 2) број и датум одлуке надлежног органа о одобравању бесплатне правне помоћи;
- 3) облик одобрене бесплатне правне помоћи;
- 4) име адвоката који је одређен од Службе по редосљеду са списка из члана 30 став 1 овог закона;
- 5) кратак опис правне ствари за коју је одобрена бесплатна правна помоћ;
- 6) датум издавања упутнице и потпис овлашћеног лица које је издало упутницу;
- 7) врсту и датум обављених правних радњи и лице које је пружило бесплатну правну помоћ, са прилозима;
- 8) износ нужних трошкова који су настали пружањем бесплатне правне помоћи;
- 9) датум враћања упутнице;
- 10) износ трошкова које је потребно исплатити;

- 11) потпис лица које је саставило обрачун трошкова;
- 12) предлог надлежног органа за исплату;
- 13) упозорење о правним посљедицама кршења одредби овог закона о употреби упутнице.

Упутнице издаје и потписује лице запослено у Служби које овласти надлежни орган.

Упутница се издаје на обрасцу који прописује Министарство.

Члан 49

Ако је одлуком о одобравању бесплатне правне помоћи одобрено више облика бесплатне правне помоћи, Служба може подносиоцу захтјева издавати упутницу за сваки облик одвојено или одвојено за поједине правне радње у одређеном облику бесплатне правне помоћи.

Члан 50

Адвокат који пружа бесплатну правну помоћ дужан је да, након пружене бесплатне правне помоћи, преда Служби упутницу уз коју се прилажу у оригиналу докази о трошковима или записник о правном савјетовању.

Ако адвокат који пружа бесплатну правну помоћ не врати упутницу у року од осам дана од пружене услуге, губи право на накнаду трошкова пружене бесплатне правне помоћи.

Члан 51

Записник о правном савјетовању саставља се на обрасцу чији ближи садржај прописује Министарство.

Записник се саставља у три примјерка, које потписује лице коме је одобрена бесплатна правна помоћ и коме се предаје један примјерак записника.

У записнику о правном савјетовању мора да буде прецизно описано пружено правно обавјештење и правни савјет, вријеме трајања и евентуално разлози за дуже вријеме пружања правног савјетовања.

Члан 52

Надлежни орган одлучује о трошковима пружене бесплатне правне помоћи, најкасније у року од 15 дана од дана пријема упутнице са потребним прилозима, а копија рјешења о одобреним трошковима доставља се Адвокатској комори Црне Горе и органу државне управе надлежном за пореске послове.

Одлука из става 1 овог члана има снагу извршне исправе.

VII. ПРОМЈЕНА ОКОЛНОСТИ И НЕОПРАВДАНО ОДОБРЕНА БЕСПЛАТНА ПРАВНА ПОМОЋ

Члан 53

У периоду од одобравања бесплатне правне помоћи до дана закључног обрачуна трошкова, лице којем је бесплатна правна помоћ одобрена дужно је да обавјештава Службу о промјенама свих чињеница и околности које су од утицаја за остваривање права на бесплатну правну помоћ.

Промјене из става 1 овог члана лице којем је бесплатна правна помоћ одобрена мора пријавити у року од осам дана од дана кад за њих сазна, а најкасније три мјесеца од дана када су промјене настале.

Члан 54

Кад Служба утврди да су наступиле околности које указују да лице коме је одобрена бесплатна правна помоћ не испуњава услове за даље коришћење права на бесплатну правну помоћ или их испуњава за неки други облик те помоћи започеће, по службеној дужности, поступак утврђивања постојања услова за даље коришћење бесплатне правне помоћи.

Након спровођења поступка из става 1 овог члана Служба предлаже надлежном органу доношење одлуке којом се утврђује престанак одобрене бесплатне правне помоћи или одређује неки други облик бесплатне правне помоћи.

Одлуку из става 2 овог члана надлежни орган доноси без одлагања, а ако то, из објективних разлога, није могуће, најкасније у року од осам дана од дана подношења предлога.

Члан 55

Као неоправдано одобрена бесплатна правна помоћ сматра се већ остварена бесплатна правна помоћ, која је била одобрена на основу нетачних података из члана 34 став 2 овог закона или је неосновано коришћена усљед скривања промјене чињеница и околности из члана 53 став 1 овог закона.

У случају из става 1 овог члана лице коме је одобрена бесплатна правна помоћ дужно је да накнади трошкове неоправдано одобрене бесплатне правне помоћи.

У одлуци надлежног органа којом се утврђује да је бесплатна правна помоћ неоправдано одобрена утврђује се начин и вријеме накнаде трошкова за одобрену бесплатну правну помоћ. Одлука надлежног органа има снагу извршне исправе.

На предлог лица коме је неоправдано одобрена бесплатна правна помоћ, надлежни орган и то лице могу закључити писани споразум о начину накнаде трошкова неоправдано одобрене бесплатне правне помоћи, који има снагу извршне исправе.

У случају да лице коме је неоправдано одобрена бесплатна правна помоћ не накнади трошкове на начин и року утврђеним одлуком из става 3 или споразумом из става 4 овог члана, надлежни порески орган, на предлог надлежног органа, принудно ће извршити ту одлуку по прописима о принудној наплати пореза.

VIII. ИСПЛАТА СРЕДСТАВА НАСТАЛИХ УСЉЕД ПРУЖЕНЕ БЕСПЛАТНЕ ПРАВНЕ ПОМОЋИ

Члан 56

Потраживање лица коме је одобрена бесплатна правна помоћ према противној страни у вези трошкова поступка, које је суд одлуком којом је судски поступак окончан досудио у корист лица коме је одобрена бесплатна правна помоћ, припадају буџету до висине трошкова исплаћених у оквиру бесплатне правне помоћи, када одлука о трошковима поступка постане правоснажна.

У случају из става 1 овог члана суд у одлуци о трошковима судског поступка одређује износ трошкова исплаћених у оквиру бесплатне правне помоћи који припадају буџету.

Уколико се не изврши повраћај средстава исплаћених у оквиру бесплатне правне помоћи у року од 30 дана од дана правоснажности одлуке из става 1 овог члана, Слу-

жба обавјештава Заштитника имовинско-правних интереса Црне Горе који покрене поступак за повраћај средстава која припадају буџету у складу са законом.

Члан 57

Ако је корисник права на бесплатну правну помоћ у цјелини или дјелимично успио у поступку и стекао имовину, односно приходе, дужан је да врати у Буџет износ трошкова остварених по основу одобрене бесплатне правне помоћи на захтјев Службе.

У случају из става 1 овог члана од лица коме је одобрена бесплатна правна помоћ не може се тражити да врати износ трошкова који је виши од онога што је у поступку добио.

Корисник права на бесплатну правну помоћ није дужан да врати трошкове поступка ако је остварио право на издржавање или накнаду штете за изгубљено издржавање због смрти лица које је било дужно да даје издржавање.

IX. ЕВИДЕНЦИЈА

Члан 58

Служба води евиденцију о бесплатној правној помоћи, која посебно садржи:

- 1) име, јединствени матични број и адресу подносиоца захтјева;
- 2) име, јединствени матични број и адресу чланова породице подносиоца захтјева;
- 3) број предмета;
- 4) облик одобрене бесплатне правне помоћи;
- 5) број и датум одлуке;
- 6) датум правоснажности одлуке;
- 7) износ исплаћених и враћених средстава;
- 8) друге податке на основу закона.

Ближи садржај, начин вођења и чувања евиденције из става 1 овог члана прописује Министарство.

X. БЕСПЛАТНА ПРАВНА ПОМОЋ У СПОРУ СА ЕЛЕМЕНТОМ ИНОСТРАННОСТИ

Члан 59

Кад је суд у Црној Гори надлежан за спор са елементом иностранности у којем је подносилац захтјева држављанин или лице које законито борави у држави чланици Европске Уније, изузев Краљевине Данске (домаћи спор са елементом иностранности), подносилац захтјева има право на бесплатну правну помоћ у складу са овим законом.

Ако подносилац захтјева из става 1 овог члана поднесе вјеродостојан доказ да, због разлике у животним трошковима између државе његовог држављанства и Црне Горе, не може покрити трошкове правне помоћи без штете по нужно издржавање себе и своје породице, може му се одобрити бесплатна правна помоћ.

Члан 60

Подносилац захтјева из члана 59 став 1 овог закона или орган одговоран за слање захтјева у држави његовог држављанства у којој подносилац живи доставља захтјев Министарству.

Захтјев у домаћем спору са елементом иностранности доставља се Министарству у писаној форми коју је одредила Комисија Европских заједница или која је прописана

потврђеним и објављеним међународним уговором или у складу са чланом 34 овог закона.

Захтјев у домаћем спору са елементом иностраности мора бити попуњен на црногорском језику и документа која се прилажу уз захтјев морају бити преведена на црногорски језик.

Ако захтјев у домаћем спору са елементом иностраности није попуњен или ако документи који се прилажу уз њега нијесу преведени на црногорски језик, Министарство их враћа подносиоцу захтјева из члана 59 став 1 овог закона или органу из става 1 овог члана, заједно са обавјештењем о коришћењу црногорског језика.

Министарство доставља захтјев у домаћем спору са елементом иностраности надлежном основном суду.

Члан 61

Кад је суд или орган за извршење судске одлуке у држави чланици Европске Уније, изузев Краљевине Данске, надлежан за спор са елементом иностраности у којем је подносилац захтјева лице из члана 12 овог закона (страни спор са елементом иностраности), подносилац захтјева има право на правно савјетовање у складу са овим законом.

Захтјев у страном спору са елементом иностраности подноси се основном суду на чијем подручју подносилац захтјева има пребивалиште или боравиште на прописаном обрасцу из члана 60 став 2 овог закона.

Основни суд доставља захтјев у страном спору са елементом иностраности Министарству, осим ако је предмет очигледно неоснован у смислу члана 39 овог закона.

Захтјев у страном спору са елементом иностраности и документа која се прилажу уз захтјев морају бити преведена на језик државе чланице Европске Уније којој се упућује захтјев.

Ако захтјев у страном спору са елементом иностраности није попуњен или ако документи који се прилажу уз њега нијесу преведени на језик државе чланице Европске Уније којој се упућује захтјев, основни суд их враћа подносиоцу захтјева из става 1 овог члана, заједно са обавјештењем о коришћењу језика државе чланице Европске Уније.

Министарство доставља захтјев у страном спору са елементом иностраности надлежном органу државе чланице Европске Уније у којој се води спор.

Члан 62

Служба води посебну евиденцију о бесплатној правној помоћи у домаћим и страним споровима са елементом иностраности.

Евиденција о бесплатној правној помоћи у домаћим споровима са елементом иностраности води се у складу са чланом 58 овог закона.

Евиденција о бесплатној правној помоћи у страним споровима са елементом иностраности садржи:

- 1) име, датум и мјесто рођења, адреса становања и држављанство корисника бесплатне правне помоћи;
- 2) број идентификационог документа;
- 3) информације о томе кад је прослијеђен захтјев надлежном органу;
- 4) информацију о рјешењу надлежног органа о захтјеву;
- 5) друге потребне информације.

Ближи садржај, начин вођења и чувања евиденција из става 3 овог члана прописује Министарство.

XI. НАДЗОР

Члан 63

Орган пред којим се води поступак у којем је одобрена бесплатна правна помоћ пази на квалитет правне помоћи по службеној дужности.

Ако је квалитет пружене бесплатне правне помоћи очигледно незадовољавајући, орган из става 1 овог члана упозориће надлежни орган и лице коме је одобрена бесплатна правна помоћ, о чему је дужан да сачини службену забиљешку.

У случају из става 2 овог члана лице коме је одобрена бесплатна правна помоћ може поднијети захтјев за промјену адвоката овлашћеног за пружање бесплатне правне помоћи.

Надлежни орган о захтјеву из става 3 овог члана одлучује у року од осам дана од дана подношења захтјева.

Члан 64

Ако надлежни орган, у случају из члана 63 став 2 овог закона, донесе одлуку о промјени адвоката овлашћеног за пружање бесплатне правне помоћи, поднијеће Адвокатској комори предлог за брисање адвоката са списка из члана 30 став 1 овог закона.

Члан 65

Управни надзор над спровођењем овог закона врши Министарство.

XII. ПРЕЛАЗНА И ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Члан 66

Подзаконски акти за спровођење овог закона донијеће се у року од девет мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 67

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу Црне Горе“, а примјењиваће се од 1. јануара 2012. године.

Број: 23-3/11-2/13

ЕПА 486 XXIV

Подгорица, 5. априла 2011. године

Скупштина Црне Горе 24. сазива

Председник,

Ранко Кривокапић, с.р.